

КАРАР

« 16 » июль 2021ел

№ 10

«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала муниципаль берәмлеге жирләрәннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклауны гамәлгә ашыру максатларында, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 ст., Россия Федерациясе Жир кодексының 11,13 ст. нигезендә, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга, "Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында" 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законна таянып, Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге Башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. «2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге жирләрәннән файдалану һәм аларны саклау» муниципаль программасын раслау турында» карарын кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштыру юлы белән халыкка игълан итәргә (<http://arsk.tatarstan.ru>).

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Яңасала авыл жирлеге башлыгы

А.И.Сафин

**«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы
Яңасала авыл жирлеге жирләрәннән файдалану һәм аларны саклау»
муниципаль программасы**

**«2021-2023 елларга Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы
Яңасала авыл жирлеге жирләрәннән файдалану һәм аларны саклау»
муниципаль программасының паспорты**

Программаны эшләү очен нигез	РФ Жир кодексы, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 06 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон
Заказчы	Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлеге
Программаны төп эшләүче	Яңасала авыл жирлеге Башкарма комитеты
Программаның төп максаты	Яңасала авыл жирлеге жирләрән саклау һәм алардан рациональ файдалану буенча чараларны гамәлгә ашыру
Программаның билгеләнеше	Яңасала авыл жирлеге жирләрән саклау мәсьәләләрен хәл итү
Программаны гамәлгә ашыру срогы	2021-2023 еллар
Көтелгән нәтижеләр	Жирләрне саклау һәм рациональ файдалану өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру, начарайган жирләрне торгызу, халыкның экологик иминлеген һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү
Программаны гамәлгә ашыруны тикшереп тору	Яңасала авыл жирлеге Башкарма комитеты
Программаны гамәлгә ашыру механизмы	Жирләрне саклау һәм рациональ файдалану буенча жир хужаларының һәм кулланучыларның эшчәнлеген координацияләү Яңасала авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Программаны төгәлләштерү кирәк булган саен үткәрелә

Финанслау чыганакалары	Программаны үтәү муниципаль берәмлек бюджеты һәм оешмалар акчалары хисабына башкарыла
------------------------	---

1. Муниципаль программаны гамәлгә ашыру өлкәсендә төп проблемалар һәм агымдагы торышына тасвирлама

Жир-әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирне куллану һәм саклаудан башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жирнең хужасызлыгы якин киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы - туфрак жиимерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына да китерәчәк.

«2021 - 2023 елларга Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегә жирләрненән файдалану һәм саклау» муниципаль программасы (алга таба - Программа) икътисадны ныгыту максатыннан, жир ресурсларыннан нәтижәле һәм рациональ файдалану һәм идарә итү буенча дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны тәмин итә торган жирләрдән файдалану һәм саклау өчен уңай шартлар тудыруга юнәлтелгән.

Жир фондының күбесен төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык чылбырының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер бурычлар йөкли. Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә, бер буынның дорес эшләвен бозу, урманмы ул, хайваннар дөньясымы, жир экосистемасының бөтенлеген бозылуга китерә.

Жирне рациональ файдалану, аңа хужасыз караш аның функцияләре бозылуга, табигый үзлекләре кимүгә китерә.

Жирләрне саклау жирдән нәтижәле файдаланганда гына уңышлы булырга мөмкин.

Яңасала авыл жирлегә тотрыклы социаль-икътисади үсеш һәм анда яшәүчеләрнең имин экологик яшәеше проблемалары бүгенге этапта жирләрне саклау һәм куллану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлегә дәрәжәсендә жирләрне саклау һәм куллану буенча жирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзерге вакытта яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буын мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм акыллы итен хәл итәргә мөмкин.

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегә территориясендә рөхсәт ителгән төрле жир кишәрлекләре бар.

Иң кыйммәтле жирләр-авыл хужалыгы билгеләнешендәге авыл хужалыгы жирләре.

Жирлек территориясендәге көтүлекләр мәдәни-техник торышы буенча, нигездә, чиста. Көтүлекләр шәхси ярдәмче хужалыклар тарафыннан файдаланыла.

Көтүлекләргә, барлык кулланучыларны да исәпкә алсак, артык зыян килмәгән. Жирлектәге барлык көтүлекләрдә дә яшел үлән күп.

Гомүмән алганда, жирләрнең экологик торышы яхшы, әмма рөхсәтсез

ясалган чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткечләре, сроклары һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендә муниципаль сәясәтнең төп принциплары түбәндәгеләрдән гыйбарәт: Яңасала авыл жирлегә Башкарма комитеты эшчәнлегенең законлылыгы һәм ачыклыгы, хисапчылык һәм контрольлек, нәтижәлелек.

Муниципаль программаның максаты-жирләрне һәм туфрактарны пычрату, юкка чыгару, начарайту, бозу һәм башка тискәре йогынты ясамау, шулай ук жирләрне рациональ файдалануны, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфрактарның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләрне яхшыртуны тәмин итү.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне оптимальләштерү;
- жирләрдән файдалану һәм саклау нәтижәлелеген арттыру, жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;
- яшел үсентеләрне саклау һәм торгызу;
- жирләрне инвентаризацияләү.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрне начарайту, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенең башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган жир кишәрлекләренен, жирләрнең башка тасвирламаларының рәхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау максатыннан башкарыла.

Әлеге Программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга, яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертүгә, авыл жирлегенең инвестицияләр жәлеп итүчәнлеген арттыруга, икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә:

- 1) торак пунктларны төзекләндерү;
- 2) жирләрнең сыйфатын яхшырту;
- 3) жирләрне нәтижәле файдалану тәмин ителәчәк.

Программаны гамәлгә ашыру срогы-2021-2023 еллар.

3.Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Яңасала авыл жирлегә территориясендә жирләрне саклау һәм файдалану нәтижәлелеген арттыру буенча чаралар планлаштырылды.

№	Чара исеме	Финанслау (финанслау)	Башкаручы	Үтәү срогы	Жаваплы затлар
---	------------	--------------------------	-----------	------------	-------------------

		чыганагын күрсәтөп), мең сум			
1.	Чокырларның өске катламын ныгыту	Оешмаларның, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
2.	Гомумтаралган файдалы казылмалар карьерларына инвентаризация үткөрү. Олега карьерларны конкрет оешмаларга беркетү. Аларны рекультивацияләү проектларын эшләү	-	Авыл жирлеген Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе
3.	Карьерларга рекультивация үткөрү	Оешмаларның, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Карьерларда файдаланучылар	Даими	Оешма житәкчеләре, шәхси затлар
4.	Шәхси буаларны, башка гидротехник су объектларын ачыклау һәм элге корылмаларны конкрет милекчеләр тарафыннан тикшерү	-	Авыл жирлеген Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе
5.	Жирдән файдалану, линия объектлары корылмалары, юл челтәре, чикләнгән файдалану жирләре, сыйфат күрсәткечләре белән жирләрнең бердәм базасын формалаштыру һәм алып бару	-	Авыл жирлеген Башкарма комитеты	2021-2023	Башкарма комитет житәкчесе

6.	Яңасала авыл жирлеге торак пунктлар территорияләрен төзекләндерү һәм яшелләндерү	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
7.	Авыл хужалыгы жирләрен агачлар һәм куаклар, чүп үләннәре үсүдән саклау буенча чаралар үткәру һәм зарарлы организмнардан саклау	Жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, физик затлар
8.	Хужалык эшчәнлегенң башка тискәре (зарарлы) йогынтысына дучар ителгән жирләрне яхшырту һәм торгызуны тәмин иту	Жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жирләрнең урнашу урыны буенча	Даими	Оешма житәкчеләре, физик затлар
9.	Рөхсәтсез төзелеш фактларын ачыклау	Финанслау таләп ителми	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
10.	Яңасала авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану тәртибен жайга сала торган норматив-хокукый актларның, шулай ук Яңасала авыл жирлеге территориясендә жирләрдән файдалану тәртибен жайга сала торган башка хокукый актларның үтәлешен гәмәлгә ашыру	Финанслау таләп ителми	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
11.	Авыл жирлеге жир кишәрлекләренң максатчан билгеләнеше һәм рөхсәт ителгән	Финанслау таләп ителми	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе

	файдалану режимының үтәлешен контрольдә тоту				
12.	Авыл жирлегә территориясен чүп-чардан, шул исәптән рөхсәтсез чүплекләрдән арындыру буенча даими чаралар оештыру	Финанслау таләп ителми	Авыл жирлегә Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
13.	Су эрозиясенә дучар булган урыннарда куаклар һәм агачлар утырту, торак пунктлар эчендә ярларны ныгыту	Финанслау таләп ителми	Авыл жирлегә Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
14.	Авыл жирлегә территориясендә рөхсәт ителгән жир кишәрлекләреннән файдаланылмаган һәм кулланылмаган жирләргә ачыклау	Финанслау таләп ителми	Авыл жирлегә Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
15.	Жир кишәрлегенә хокукны тиешенчә файдаланмау сәбәпле, хокукны туктату турындагы материалларны судка жиберү	Финанслау таләп ителми	Авыл жирлегә Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
16.	Жир кишәрлекләрен экологик хәл шактый начараюга китерә торган куллану фактларын ачыклау	Финанслау таләп ителми	Авыл жирлегә Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
17.	Ашламалар, агулы химикатлар һәм башка куркыныч химик яки биологик матдәләр белән эш итү кагыйдәләрен	Финанслау таләп ителми	Яңасала авыл жирлегә Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе

	бозу нәтижәсендә туфракның уңдырышлы катламын агулау, пычрату, бозу яки юк итү фактларын ачыклау				
18.	Махсус шартлары булган жир кишәрлекләрен файдалануны, аларны куллануны (саклау, санитар – сак, су саклау һәм башка зоналарны) тикшереп торуны гамәлгә ашыру	Финанслау таләп ителми	Яңасала авыл жирлегә Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе
19.	Жир законнарын бозу фактлары буенча материалларны РФ законнары белән каралган җаваплылыкка тарту очен дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәте идарәсенен Арча һәм Өтпә районнары буенча муниципальара бүлегенә жибәрү	Финанслау таләп ителми	Яңасала авыл жирлегә Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет житәкчесе